

Sygnatura akt I 1Ca 243/13

POSTANOWIENIE

K., dnia 23-08-2013 r.

Sąd Okręgowy w Koninie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Iwona Złoty-spr

Sędzia: SO Małgorzata Krzyżak Sędzia: SO Iwona Przyłębska-Grzybowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Magdalena Szulc

po rozpoznaniu w dniu 23-08-2013 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) SA z siedzibą w K.

przy udziale J. G. (1), E. G. (1), Skarbu Państwa-Starosty (...) Starostwa Powiatowego

o zasiedzenie

na skutek apelacji wnioskodawcy i uczestnika J. G. (1)

od postanowienia Sądu Rejonowego w Koninie

z dnia 8 lutego 2013 r sygn. akt INs 542/11.

postanawia:

1. Oddalić obie apelacje.
2. Ustalić, że wnioskodawca i uczestnik postępowania J. G. (1) ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie w postępowaniu apelacyjnym.

M. I. Złoty I. G.

Sygn. akt I 1 Ca 243/13

UZASADNIENIE

(...) S.A. z siedzibą w K. wystąpił z wnioskiem o stwierdzenie, że w dniu 1 stycznia 1976 r. Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie służebność gruntową, która obecnie przysługuje wnioskodawcy na nieruchomości położonej w H. gm. Ś., składającej się z działki o numerze ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą (...) stanowiącą własność uczestników J. G. (1) i E. G. (1) polegającą na:

- przeprowadzeniu przez obciążaną nieruchomość linii energetycznej 220 kV relacji P.-J. z pasem technologicznym o szerokości 50 m po 25 m w każdą stronę od osi linii oraz linii elektroenergetycznej 220kV relacji W. Azoty

– P. wraz z pasem technologicznym o szerokości ok. 50 m po 25 m w każdą stronę od osi linii i umożliwieniu funkcjonowania

i modernizacji obu tych linii, w tym prawie dostępu, wejścia, przechodu i przejazdu (w tym sprzętem ciężkim) osób przez wnioskodawcę upoważnionych w celu dokonywania wszelkich czynności związanych z konserwacją, remontem, naprawą, przebudową, usuwaniem awarii linii, w tym dokonania wymiany słupa, bądź słupów lub innych niezbędnych elementów linii elektroenergetycznej oraz usuwania drzew i krzewów przekraczających 3 m wysokości;

- zapewnieniu każdoczesnemu użytkownikowi wieczystemu lub właścicielowi nieruchomości położonej w miejscowości K.-P. oraz miejscowości K. składającej się z działki nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą o nr (...), na której posadowiono należąca do wnioskodawcy stację elektroenergetyczną – (...) Elektroenergetyczna P., do której przyłączona jest linia elektroenergetyczna 220kV relacji P.-J. oraz linia elektroenergetyczna 220 kV relacji W. Azoty – P. prawa wejścia, dostępu, przechodu, przejazdu przez obciążoną nieruchomość w celu konserwacji, remontu, przebudowy lub naprawy linii elektroenergetycznej 220kV relacji P.-J. oraz linii elektroenergetycznej 220 kV relacji W. Azoty – P. przechodzących przez nieruchomość uczestników.

Wnioskodawca wystąpił również z wnioskiem ewentualnym

i w przypadku stwierdzenia w postępowaniu, że przedmiotem zasiedzenia przez poprzednika prawnego wnioskodawcy jest służebność gruntowa z tytułu korzystania z linii elektroenergetycznej 220kV relacji P.-J. wraz

z pasem technologicznym o szerokości ok. 50 m po 25 m od osi linii w każdą stronę oraz druga służebność gruntowa z tytułu korzystania z linii elektroenergetycznej 220 kV relacji W. Azoty – P. wraz z pasem technologicznym o szerokości ok. 50 m po 25 m od osi linii w każdą stronę wniósł o stwierdzenie, że:

a) w dniu 1 stycznia 1976 r. Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie służebność gruntową, która obecnie przysługuje wnioskodawcy na nieruchomości położonej

w H. gm. Ś. składającej się z działki

o numerze ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy

w Koninie prowadzi księgę wieczystą (...) stanowiącą własność uczestników J. G. (1) i E. G. (1) polegającą na:

- przeprowadzeniu przez obciążoną nieruchomość linii energetycznej 220 kV relacji P.-J. z pasem technologicznym o szerokości 50 m po 25 m w każdą stronę od osi linii i umożliwieniu funkcjonowania i modernizacji tej linii, w tym prawie dostępu, wejścia, przechodu i przejazdu (w tym sprzętem ciężkim) osób przez wnioskodawcę upoważnionych w celu dokonywania wszelkich czynności związanych z konserwacją, remontem, naprawą, przebudową, usuwaniem awarii linii, w tym dokonania wymiany słupa, bądź słupów lub innych niezbędnych elementów linii elektroenergetycznej oraz usuwania drzew i krzewów przekraczających 3 m wysokości;
- zapewnieniu każdoczesnemu użytkownikowi wieczystemu lub właścicielowi nieruchomości położonej w miejscowości K.-P. oraz miejscowości K. składającej się z działki nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą o nr (...) na której posadowiono należąca do wnioskodawcy stację elektroenergetyczną – (...) Elektroenergetyczna P., do której przyłączona jest linia elektroenergetyczna 220kV relacji P.-J. prawa wejścia, dostępu, przechodu, przejazdu przez obciążoną nieruchomość w celu konserwacji, remontu, przebudowy lub naprawy linii elektroenergetycznej 220kV relacji P.-J. przechodzących przez nieruchomość uczestników,

oraz, że:

b) w dniu 1 stycznia 1976 r. Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie służebność gruntową, która obecnie przysługuje wnioskodawcy na nieruchomości położonej

w H. gm. Ś. składającej się z działki

o numerze ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy

w Koninie prowadzi księgę wieczystą (...) stanowiącą własność uczestników J. G. (1) i E. G. (1) polegającą na:

- przeprowadzeniu przez obciążaną nieruchomość linii energetycznej linii elektroenergetycznej 220kV relacji W. Azoty – P. wraz z pasem technologicznym o szerokości ok. 50 m po 25 m w każdą stronę od osi linii i umożliwieniu funkcjonowania i modernizacji tej linii, w tym prawie dostępu, wejścia, przejścia i przejazdu (w tym sprzętem ciężkim) osób przez wnioskodawcę upoważnionych w celu dokonywania wszelkich czynności związanych z konserwacją, remontem, naprawą, przebudową, usuwaniem awarii linii, w tym dokonania wymiany słupa, bądź słupów lub innych niezbędnych elementów linii elektroenergetycznej oraz usuwania drzew i krzewów przekraczających 3 m wysokości;
- zapewnieniu każdoczesnemu użytkownikowi wieczystemu lub właścicielowi nieruchomości położonej w miejscowości K.-P. oraz miejscowości K. składającej się z działki nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą o nr (...) na której posadowiono należącą do wnioskodawcy stację elektroenergetyczną – (...) Elektroenergetyczna P., do której przyłączona jest linia oraz linia elektroenergetyczna 220 kV relacji W. Azoty – P. prawa wejścia, dostępu, przejścia, przejazdu przez obciążoną nieruchomość celu konserwacji, remontu, przebudowy lub naprawy linii elektroenergetycznej 220 kV relacji W. Azoty – P. przechodzących przez nieruchomość uczestników.

Nadto wnioskodawca w przypadku stwierdzenia, że po stronie poprzednika prawnego wnioskodawcy nie istniała dobra wiara wystąpił z ewentualnym wnioskiem o stwierdzenie, że w dniu

1 stycznia 1986 r. Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie służebność gruntową bądź dwie służebności gruntowe dla każdej z linii elektroenergetycznych posadowionych na nieruchomości uczestników, która obecnie przysługuje wnioskodawcy na nieruchomości położonej w H. gm. Ś. składającej się z działki o numerze ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą (...) stanowiącą własność uczestników J. G. (1) i E. G. (1) w zakresie i zgodnie z wnioskiem zawartym odpowiednio w pkt 1 bądź w przypadku uznania zasadności wniosku z pkt 2 odpowiednio w pkt 2 polegającą na:

- przeprowadzeniu przez obciążaną nieruchomość linii energetycznej 220 kV relacji P.-J. z pasem technologicznym o szerokości 50 m po 25 m w każdą stronę od osi linii oraz linii elektroenergetycznej 220kV relacji W. Azoty – P. wraz z pasem technologicznym o szerokości ok. 50 m po 25 m w każdą stronę od osi linii i umożliwieniu funkcjonowania i modernizacji obu tych linii, w tym prawie dostępu, wejścia, przejścia i przejazdu (w tym sprzętem ciężkim) osób przez wnioskodawcę upoważnionych w celu dokonywania wszelkich czynności związanych z konserwacją, remontem, naprawą, przebudową, usuwaniem awarii linii, w tym dokonania wymiany słupa, bądź słupów lub innych niezbędnych elementów linii elektroenergetycznej oraz usuwania drzew i krzewów przekraczających 3 m wysokości;
- zapewnieniu każdoczesnemu użytkownikowi wieczystemu lub właścicielowi nieruchomości położonej w miejscowości K.-P. oraz miejscowości K. składającej się z działki nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą o nr (...), na której posadowiono należącą do wnioskodawcy stację elektroenergetyczną – (...) Elektroenergetyczna P., do której przyłączona jest linia elektroenergetyczna 220kV relacji P.-J. oraz linia elektroenergetyczna 220 kV relacji W. Azoty – P. prawa wejścia, dostępu, przejścia, przejazdu przez obciążoną nieruchomość celu konserwacji, remontu, przebudowy lub naprawy linii elektroenergetycznej 220kV relacji P.-J. oraz linii elektroenergetycznej 220 kV relacji W. Azoty – P. przechodzących przez nieruchomość uczestników.

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca wywodził, że na działce uczestników posadowione są wskazane wyżej urządzenia elektroenergetyczne, które są własnością wnioskodawcy. Wnioskodawca podniósł, że obie linie elektroenergetyczne posadowione zostały zgodnie z przepisami prawa w szczególności decyzjami administracyjnymi.

Wnioskodawca podniósł, że jest następcą Skarbu Państwa, na rzecz którego wnosi o zasiedzenie oraz właścicielem linii elektroenergetycznych. W skład przedsiębiorstwa wnioskodawcy wchodzi także nieruchomość położona w miejscowości K.-P. oraz miejscowości K. składająca się z działki nr (...), na której posadowiono Stację Elektroenergetyczną P., która jest nieruchomością władnącą, a do której przyłączone są linie elektroenergetyczne P.-J. i W. Azoty – P., stanowiące trwałe i widoczne urządzenie w rozumieniu art. 292 kc. Termin zasiedzenia rozpoczął się zdaniem wnioskodawcy najpóźniej w dniu 1 stycznia 1966r. Wnioskodawca wywodził dalej, że on sam i jego poprzednik prawny – Skarb Państwa wykonywali prawa na nieruchomości obciążonej zgodnie z brzmieniem służebności, tj. wykonywali prawo wejścia, przechodu, przejazdu w celu dokonywania czynności związanych z konserwacją, remontem, naprawą, przebudową, usuwaniem awarii linii, w tym dokonania wymiany słupa bądź słupów lub innych niezbędnych elementów linii elektroenergetycznej oraz usuwanie drzew i krzewów przekraczających 3 m wysokości.

Uczestnik J. G. (1) wniósł o oddalenie wniosku i zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. W uzasadnieniu uczestnik zarzucił, że wnioskodawca nie przedstawił żadnego dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do posadowienia urządzeń na gruncie uczestników. Zdaniem uczestnika zajęcie cudzej nieruchomości i umieszczenie na niej urządzeń energetycznych bez uzyskania tytułu prawnego jest równoznaczne ze złą wiarą. Uczestnik zarzucił również, że z przedstawionych przez wnioskodawcę aktów normatywnych nie wynika, że wnioskodawca jest następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego i wstąpił w sferę praw przedsiębiorstwa państwowego i Skarbu Państwa. Uczestnik podniósł również, że wnioskodawca nie wykazał nieruchomości władnącej.

Uczestniczka E. G. (2) nie zajęła stanowiska w sprawie.

Uczestnik Skarb Państwa – Starosta (...) w piśmie procesowym z dnia 7 lutego 2012 r. podniósł, że Starosta (...) nie jest właściwym statio fisci Skarbu Państwa w niniejszej sprawie, albowiem jego zdaniem skoro ustanowienie służebności gruntowej nie dotyczy nieruchomości Skarbu Państwa, to Starosta (...) działający w imieniu Skarbu Państwa nie jest uprawniony do reprezentowania Skarbu Państwa.

Postanowieniem z dnia 8 lutego 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I Ns 542/11 Sąd Rejonowy w Koninie stwierdził, że Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 1986r. na rzecz każdorazowego właściciela nieruchomości składających się z działek oznaczonych numerami geodezyjnymi: 89/10 położonej w K. i 148/9 położonej w K. - P., dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą (...) służebność gruntową polegającą na przeprowadzeniu i korzystaniu z trwałych i widocznych urządzeń elektroenergetycznych w postaci dwutorowej linii energetycznej 220kV relacji P. – J. i jednotorowej linii energetycznej 220 kV relacji W. Azoty - P. wraz z podporą słupową na nieruchomości stanowiącej własność uczestników J. i E. małżonków G. położonej w H. gm. Ś. o powierzchni 0,7000 ha oznaczonej numerem geodezyjnym (...) objętej księgą wieczystą (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Koninie i umożliwieniu funkcjonowania tych linii w tym na prawie dostępu, wejścia, przechodu i przejazdu w celu dokonywania czynności związanych z konserwacją, remontem, naprawą, przebudową usuwaniem awarii linii oraz usuwaniem drzew i krzewów o wysokości przekraczających 3 m w obszarze o powierzchni 0,6302 ha oznaczonym na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę L. N. (k. 198 akt) linią łamaną łączącą punkty 1-2-3-4-5-1 oraz orzekł o kosztach postępowania.

W uzasadnieniu Sąd I instancji ustalił, że Skarb Państwa jest właścicielem nieruchomości składającej się z działek oznaczonych numerami ewidencyjnymi (...) położonej w K. – P. i 89/10 położonej w K. o łącznej powierzchni 5,3915 ha, dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą (...). Użytkownikami wieczystymi tej nieruchomości są (...) S.A. w K.. Na nieruchomości tej znajduje się budynek rozdzielni 220/110 kV, którego właścicielem jest użytkownik wieczysty.

E. i J. małżonkowie G. są właścicielami do wspólności ustawowej małżeńskiej nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym (...) położonej w H. gm. Ś.

o powierzchni 0,7000 ha, dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą (...).

Sąd Rejonowy ustalił nadto, że na nieruchomości uczestników znajduje się budynek mieszkalny oraz zabudowania gospodarcze. Częściowo nieruchomość stanowią grunty orne.

Poprzednimi właścicielami nieruchomości byli rodzice J. H. i J. G. (2).

Na nieruchomości uczestników znajdują się: dwutorowa linia elektroenergetyczna 220kV relacji P. – J. i jednotorowa linia 220 kV relacji W. Azoty – P. wraz z podporą słupową.

Sąd I instancji ponadto ustalił, że linia energetyczna relacji P. – J. wybudowana została w latach 1964-1965 r. początkowo jako linia K. – G., następnie przyłączona do elektrowni (...) i włączona pod tor wschodni linii dwutorowej P. – J. przez Zakłady (...). Odbioru tej linii dokonano pod koniec 1965 r. Linia ta zaczęła działać w 1965 r.

Sąd Rejonowy ustalił także, iż w 1965r. wybudowano również linię 220kV K.-O., która obecnie jest linią relacji W. Azoty – P..

Od chwili uruchomienia linii elektroenergetycznych są one czynne, ich umiejscowienie nie uległo zmianie.

Od momentu oddania linii do eksploatacji urządzeniami zajmowały się zakłady energetyczne, dbające zarówno o konserwację sprzętu jak i dokonujące wszelkich napraw. Dwukrotnie w ciągu roku dokonywane są oględziny linii, które można wykonać, przechodząc pod liniami lub przy pomocy helikoptera. W czasie oględzin sprawdza się czy zbyt blisko linii nie rosną drzewa, kontroluje się również stan techniczny słupów, linii, uziemień i linek odgromowych.

Sąd I instancji ustalił, że uczestnicy nie przeszkadzali pracownikom zakładów energetycznych w wykonywaniu powyższych czynności, nie byli też przez nich pytani o zgodę na wejście na grunt.

W dniu 28 lipca 2007 r. J. G. (1) wystąpił do Sądu Rejonowego w Koninie przeciwko (...) S.A. w K.

z pozwem o nakazanie pozwanej przywrócenia stanu zgodnego

z prawem i zakazanie dalszych naruszeń prawa własności gruntu stanowiącego własność uczestnika w ten sposób, aby zobowiązać pozwanego do usunięcia z nieruchomości urządzeń elektroenergetycznych, które naruszają realizację przysługującego powodowi prawa własności a także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 65.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z gruntu. Postanowieniem z dnia 27 lipca 2011 r. Sąd Rejonowy w Koninie w sprawie wywołanej powyższym pozwem zawiesił postępowanie w tej sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c.

Słup oraz linie elektroenergetyczne przebiegają praktycznie przez całą nieruchomość stanowiącą własność małżonków G. i obejmują powierzchnię 0,6302 ha.

Na nieruchomości władnącej będącej przedmiotem użytkowania wieczystego wnioskodawcy znajdują się budynki rozdzielni, stanowiące własność użytkownika wieczystego.

Sąd Rejonowy ustalił dodatkowo, że w 1952 roku obszar Państwa na podstawie rozporządzenia Ministra Przemysłu Ciężkiego z dnia 16 stycznia 1952 r. w sprawie podziału Państwa na okręgi energetyczne podzielono na okręgi, wśród których wymieniono m.in. Północny O. Energetyczny obejmujący również część województwa (...) tj. powiaty (...), (...) i turecki. Z kolei na podstawie zarządzenia nr 18 Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia (...) z dnia 12 sierpnia 1975 r. w sprawie dostosowania terenowej organizacji energetyki do podziału administracyjnego państwa - przedsiębiorstwo (...) prowadziło Zakłady (...) m.in. w T., B., O., G.. Na mocy zarządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1988 r. z Północnego O. Energetycznego został wydzielony m.in. Zakład (...) w B. i Zakład (...) w T. jako odrębne przedsiębiorstwa państwowe.

Przedsiębiorstwo Państwowe Zakład (...)

w B. zarządzeniem Nr 201/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. został przekształcony z dniem 12 lipca 1993 r. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) Spółka Akcyjna w B.

a zorganizowana część jego mienia została wniesiona przez Skarb Państwa do spółki akcyjnej (...) S.A. w W.. Wniesionym mieniem były m.in. linia 220kV J.-P. tor 1 i 2.

Przedsiębiorstwo Państwowe Zakład (...) w T. zarządzeniem Nr 202/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. został przekształcony z dniem 12 lipca 1993 r. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) Spółka Akcyjna w T. a zorganizowana część jego mienia została wniesiona przez Skarb Państwa do spółki akcyjnej (...) S.A. w W.. Wniesionym mieniem była m.in. linia W. Azoty-P..

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy w W. z dnia 24 października 2007 r. wpisano do Krajowego Rejestru Sądowego zmianę nazwy (...) S.A. w W. na (...) S.A. oraz zmianę siedziby spółki z W. na L..

W dniu 5 grudnia 2007 r. nadzwyczajne walne zgromadzenie spółki (...) S.A. w W. podjęło uchwałę o udziale (...) S.A. w W. w podziale spółki (...) S.A. w L. przez wydzielenie w trybie art. 529 § 1 pkt 4 ksh w drodze przeniesienia części majątku spółki dzielonej na spółkę.

Tego samego dnia nadzwyczajne walne zgromadzenie spółki (...) Grupa Energetyczna z siedzibą w L. podjęło uchwałę o podziale (...) S.A. przez wydzielenie w trybie art. 529 § 1 pkt 4 ksh w drodze przeniesienia części majątku spółki dzielonej na spółkę (...) S.A. w W..

W dniu 28 grudnia 2007 r. Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy w W. wpisał podział spółki przez wydzielenie (art. 529§ 1 pkt 4 kodeksu spółek handlowych) w drodze przejścia części majątku spółki (...) Spółka Akcyjna na mocy uchwały nadzwyczajnego zgromadzenia spółki (...) Spółka Akcyjna z dnia 5 grudnia 2007 r.

W dniu 12 grudnia 2008 r. zarejestrowano zmianę nazwy spółki (...) S.A. w W. na (...) S.A. w W..

Po ogłoszeniu postanowienia w niniejszej sprawie wnioskodawca poinformował, że w dniu 9 stycznia 2013 r. Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy zarejestrował zmianę nazwy wnioskodawcy na (...) S.A. w W..

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o w oparciu o całokształt zgromadzonego w sprawie rzeczowego i osobowego materiału dowodowego.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji zważył, że wnioskodawca roszczenie swe wywodził z treści art. 292 k.c.

Po przytoczeniu treści tego przepisu Sąd orzekający wskazał, że pojęcie trwałego i widocznego urzędzenia, o którym mowa w treści art. 292 k.c. należy rozumieć, jak wynika z utrwalonej już judykatury, jako wynik intencjonalnego i świadomego działania człowieka.

W dalszej kolejności Sąd Rejonowy podniósł, że zgodnie z treścią art. 172 § 1 k.c. posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba, że uzyskał posiadanie w złej wierze. Po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. Terminy zasiedzenia, o których mowa w tym przepisie zostały wydłużone ustawą nowelizującą kodeks cywilny z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy kodeks cywilny (Dz.U. z 1990 r. Nr 55 poz. 321 ze zm.), która weszła w życie w dniu 1 października 1990 r. Przed wspomnianą zmianą terminy zasiedzenia wynosiły – przy zasiedzeniu w dobrej wierze 10 lat i przez zasiedzeniu w złej wierze 20 lat.

Jeśli chodzi o interpretację pojęcia posiadania

w rozumieniu art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. Sąd I instancji wskazał, że z treści art. 352 § 1 k.c. wynika, że kto faktycznie korzysta z nieruchomości w zakresie odpowiadającej służebności jest posiadaczem służebności podkreślając, że w judykaturze przyjmuje się, iż posiadanie służebności odróżnia się od posiadania rzeczy tym, że posiadacz służebności cechuje się wolą korzystania z rzeczy dla siebie, natomiast posiadacza rzeczy cechuje wola władania rzeczą dla siebie, nadto posiadanie służebności ogranicza się do faktycznego korzystania z rzeczy w ograniczonym zakresie.

Z tego względu Sąd Rejonowy wskazał, że nie należy utożsamiać posiadania nieruchomości prowadzącego do nabycia jej własności przez zasiedzenie z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie służebności obciążającej nieruchomość. Jak przyjmuje się w orzecznictwie przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi bowiem o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność.

Przenosząc powyższe rozważania na realia niniejszej sprawy Sąd orzekający za trwale i widoczne urządzenia znajdujące się na nieruchomości uczestników uznał linie elektroenergetyczne relacji P. – J. i W. Azoty-P., które nie zmieniały swego położenia od momentu ich wybudowania, od tego też czasu są niezmiennie eksploatowane. Sąd Rejonowy wskazał, że inwestycja polegająca na posadowieniu linii elektroenergetycznych nie została oprotestowana przez właścicieli gruntów. Wnioskodawca oraz jego prawni poprzednicy dbali o posadowione na gruncie uczestników urządzenia, dokonując oględzin i prac konserwacyjnych. Ani uczestnicy, ani ich poprzednicy prawni nie zakłócali w żaden sposób posiadania przez wnioskodawcę i jego poprzedników prawnych infrastruktury elektroenergetycznej.

Opisane powyżej okoliczności skłoniły Sąd I instancji do przyjęcia, że wnioskodawca i poprzednicy prawni korzystali z nieruchomości uczestników w treści odpowiadającej służebności przesyłu, wprowadzonej do kodeksu cywilnego ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy kodeks cywilny i niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2008 r. Nr 116, poz. 731), a zatem posiadali tę służebność.

Sąd Rejonowy wskazał, że okres posiadania należy liczyć od chwili oddania do eksploatacji obu linii elektroenergetycznych, która nastąpiła w 1965 r., zatem najpóźniej w dniu 31 grudnia 1965 r. Jako początek biegu terminu zasiedzenia Sąd przyjął ten właśnie dzień.

W ocenie Sądu orzekającego posiadanie służebności na gruncie uczestników było posiadaniem w złej wierze. Sąd I instancji wskazał bowiem, że wnioskodawca nie dysponował ani aktem notarialnym ustanawiającym służebność na gruncie uczestników, ani też decyzją administracyjną zezwalającą na zajęcie nieruchomości uczestników, a tylko takie akty prawne zdaniem Sądu Rejonowego uzasadniałyby wejście na grunt uczestników.

Z uwagi na posiadanie służebności w złej wierze Sąd I instancji przyjął dwudziestoletni termin zasiedzenia, wynikający z treści art. 172 k.c. w brzmieniu sprzed jego zmiany z dnia 1 października 1990 r.

Zważywszy na powyższe ustalenia Sąd Rejonowy wskazał, że należało przyjąć, że termin zasiedzenia zakończył się z dniem 1 stycznia 1986 r. kiedy to właścicielem urządzeń elektroenergetycznych i posiadaczem służebności był Skarb Państwa, a jego uprawnienia w tym zakresie wykonywało przedsiębiorstwo państwowe (...) w B.. Do chwili zakończenia okresu zasiedzenia nie nastąpiła żadna przerwa w posiadaniu służebności.

Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z treścią ówczesnie obowiązującego art. 128 k.c. socjalistyczna własność ogólnonarodowa (państwowa) przysługiwała niepodzielnie Państwu. W granicach swej zdolności prawnej państwowe osoby prawne wykonywają w imieniu własnym względem zarządzanych przez nie części mienia ogólnonarodowego uprawnienia płynące

z własności państwowej. Z treści cytowanego przepisu wywodzi się, że posiadanie przysługiwało Skarbowi Państwa i tylko on nabyć mógł służebność gruntową przez zasiedzenie.

Z tej przyczyny korzystanie przez przedsiębiorstwo państwowe

z nieruchomości w sposób odpowiadający treści służebności gruntowej, prowadzące do zasiedzenia służebności gruntowej przed dniem 1 lutego 1989 r., stanowiło podstawę do nabycia tej służebności przez Skarb Państwa (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2009 r. w sprawie III CZP 70/09)

Z uwagi na fakt, że dwudziestoletni okres zasiedzenia służebności zakończył się przed dniem 1 lutego 1989 r., kiedy to z systemu prawnego usunięto zasadę jednolitości własności państwowej nie zachodziła, w ocenie Sądu Rejonowego potrzeba zaliczania okresu posiadania Skarbu Państwa do okresu posiadania wnioskodawcy i jego poprzedników prawnych od dnia 1 lutego 1989 r.

Sąd Rejonowy podniósł dodatkowo, że wbrew twierdzeniu uczestnika J. G. (1) wnioskodawca złożonymi od akt sprawy dokumentami wykazał swe następstwo prawne po przedsiębiorstwie państwowym (...) w B. w zakresie własności linii energetycznej.

Prawa własności wnioskodawcy do infrastruktury energetycznej na nieruchomości uczestników, uczestnik nie kwestionował, kierując przeciwko wnioskodawcy pozew o ochronę własności oraz odszkodowanie za bezumowne korzystanie z gruntu.

Uwzględniając powyższe okoliczności, Sąd Rejonowy na podstawie art. 292 k.c. w zw. z art. 172 § 1 i 2 k.c. w brzmieniu sprzed 1 października 1990 r. orzekł jak w punkcie 1 postanowienia. Nadto orzekł o kosztach postępowania.

Apelację od powyższego orzeczenia złożył zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnik J. G. (1).

Wnioskodawczyni zaskarżyła postanowienie w części, tj.:

a) w punkcie I w części, w której sąd nie uwzględnił wniosku o stwierdzenie, że każdoczesnemu użytkownikowi wieczystemu nieruchomości władnącej, położonej w miejscowości K. – P. oraz miejscowości K. składającej się w działki nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Koninie, Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...), na której posadowiono należącą so wnioskodawcy stację elektroenergetyczną - (...) Elektroenergetyczna P. i do której przyłączona jest (1) linia elektroenergetyczna 220 kV relacji P. – J. oraz (2) linia elektroenergetyczna 220 kV relacji W. Azoty – P., przysługują prawa wynikające ze służebności,

b) w punkcie I postanowienia w części, w której sąd nie uwzględnił i nie stwierdził, że służebność gruntowa, którą nabył Skarb Państwa w 1986 roku w chwili orzekania przysługuje wnioskodawcy,

zarzucając zaskarżonemu postanowieniu:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a to:

a) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów przez Sąd I instancji poprzez nie uznanie, że:

- wnioskodawcy, jako użytkownikowi wieczystemu nieruchomości władnącej przysługuje służebność gruntowa określona w postanowieniu, jako przyznanie prawa wejścia, dostępu, przechodu i przejazdu przez obciążaną nieruchomość w celu konserwacji, remontu, przebudowy lub naprawy (1) linii elektroenergetycznej 220 kV relacji P. – J. oraz (2) linii elektroenergetycznej 220 kV relacji W. Azoty – P. przechodzących przez nieruchomość uczestników J. G. (1) i E. G. (1),
- w chwili orzekania służebność gruntowa objęta zasiedzeniem przysługuje wnioskodawcy,

b) naruszenie art. 609 § 1 k.p.c. w zw. z art. 677 k.p.c. polegające na nie uwzględnieniu w treści postanowienia, że w chwili orzekania służebność gruntowa objęta zasiedzeniem przysługuje wnioskodawcy stosowanie do treści wniosku o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej,

c) naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia, które nie odpowiada wymaganiam przepisów prawa, przede wszystkim nie wskazanie przyczyn uwzględnienia wniosku wnioskodawcy w zakresie wskazanym w punkcie 1 ppkt 1 i 2 powyżej pomimo dokonania pełnej oceny materiału dowodowego z uwzględnieniem również kwestii pozostawienia nieruchomości władnej w użytkowaniu wieczystym wnioskodawcy jak i posiadania i korzystania ze służebności gruntowej będącej przedmiotem wniosku wnioskodawcy w chwili orzekania przez Sąd I instancji,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a to naruszenie art. 285 § 1 k.c. w zw. z art. 233 k.c., tj. poprzez nie uwzględnienie wniosku wnioskodawczyni dotyczącego stwierdzenia, że każdoczesnemu użytkownikowi wieczystemu nieruchomości władnącej, położonej w miejscowości K. – P. oraz miejscowości K. składającej się z działki nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Koninie, Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...), na której posadowiono należąca do wnioskodawcy stację elektroenergetyczną – (...) Elektroenergetyczna P. i do której przyłączona jest (1) linia elektroenergetyczna 220 kV relacji P. – J. oraz (2) linia elektroenergetyczna 220 kV relacji W. Azoty – P., przysługują prawa wynikające ze służebności.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżąca wniosła o:

a) zmianę postanowienia w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie wniosku wnioskodawcy i stwierdzenie, że prawa wynikające ze służebności przysługują każdoczesnemu użytkownikowi wieczystemu nieruchomości władnącej, położonej w miejscowości K. – P. oraz miejscowości K. składającej się z działki nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Koninie, Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...), na której posadowiono należąca do wnioskodawcy stację elektroenergetyczną – (...) Elektroenergetyczna P. i do której przyłączona jest (1) linia elektroenergetyczna 220 kV relacji P. – J. oraz (2) linie elektroenergetyczna 220 kV relacji W. Azoty – P., której właścicielem również jest obecnie wnioskodawca,

b) zmianę postanowienia w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie wniosku wnioskodawcy i stwierdzenie, że prawa wynikające ze służebności przesyłu przysługują obecnie wnioskodawcy,

ewentualnie

c) uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz

d) zasądzenie przez Sąd II instancji kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Uczestnik J. G. (1) zaskarżył postanowienie w całości zarzucając:

1. rażąco naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. w zw. z art. 352 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że Skarb Państwa spełnił warunki do zasiedzenia służebności przesyłu na nieruchomości uczestników postępowania, tj. J. G. (1) i E. G. (1), w szczególności iż był samoistnym posiadaczem trwałego i widocznego urządzenia na nieruchomości uczestników, podczas gdy z okoliczności sprawy wynika, iż prawidłowe zastosowanie ww. norm prowadzi do wniosku przeciwnego, w szczególności nie można uznać, że Skarb Państwa był samoistnym posiadaczem służebności, gdyż nie korzystał on z trwałych urządzeń na nieruchomości – korzystał z nich zakład energetyczny – który był dzierżycielem,

2. rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c. przez sprzeczne z materiałem dowodowym przyjęcie, że obie linie energetyczne przechodzące przez nieruchomości uczestników J. i E. G. (1) zostały wybudowane i uruchomione jednocześnie

i przyjęcie, że termin zasiedzenia służebności dla obu linii biegnie jednocześnie od 1.1.1966 r. podczas, gdy z okoliczności sprawy i materiału dowodowego wynikają twierdzenia przeciwne,

3. rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c. przez sprzeczne z materiałem dowodowym przyjęcie, że linia dwutorowa P. – J. wybudowana przez Zakłady (...) została odebrana w 1965 roku i w tym roku cała linia zaczęła działać, podczas gdy z materiału dowodowego wynika wyłącznie, iż linie ta została odebrana ale nie rozpoczęła ona funkcjonowania, w związku z czym nie można uznać, że od 1966 roku Skarb Państwa korzysta z przedmiotowej służebności,

4. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na dowolnym przyjęciu przez Sąd I instancji, że uczestnik postępowania Skarb Państwa wykonywał przedmiotową służebność bez żadnych zakłóceń od 1966 roku, podczas gdy z materiału dowodowego, w szczególności

z okoliczności powstania ww. służebności wynikają twierdzenia przeciwne, w szczególności fakt, że uczestnicy postępowania J. G. (1) nie mieli prawnych możliwości sprzeciwienia się do korzystania

z tych urządzeń przez Zakłady (...) w związku

z czym nie może być w tym okresie termin do zasiedzenia służebności,

5. rażące naruszenie art. 64 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez jego niezastawianie.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku o zasiedzenie,

ewentualnie

2. uchylenie przedmiotowego orzeczenia w całości

i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,

3. zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania J. G. (1) kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego za I i II instancje wg norm przepisanych.

Wnioskodawczyni wniosła o oddalenie apelacji uczestnika oraz zasądzenie od uczestnika na jej rzeczy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarówno apelacja wnioskodawczyni, jak i uczestnika J. G. (1) okazały się nieuzasadnione.

Sąd odwoławczy podziela bowiem w całości ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji i przyjmuje za podstawę własnego rozstrzygnięcia. Ustalenia te ,

w świetle całokształtu zgromadzone w sprawie materiału dowodowego, nie budzą żadnych wątpliwości. Podkreślić przy tym trzeba, że prawidłowość dokonanych przez Sąd orzekający ustaleń faktycznych nie była w zasadzie – w przeciwieństwie do uczestnika – kwestionowana przez wnioskodawczynię, pomimo sformułowania w apelacji zarówno zarzutów naruszenia prawa procesowego, jak i materialnego. Prawidłowa lektura treści apelacji wnioskodawczy prowadzi bowiem do wniosku, że kontestuje się ona w istocie nie rozpoznanie przez Sąd

I instancji istoty sprawy wyrażające się w pominięciu

w zaskarżonym orzeczeniu stwierdzenia, że prawa wynikające

z służebności przysługują każdoczesnemu użytkownikowi wieczystemu nieruchomości władnącej oraz obecnie wnioskodawczyni.

Z uwagi zatem na fakt, że apelacja uczestnika jest dalej idąca, albowiem neguje zaskarżone orzeczenie w całości zawierając zarazem zarzuty naruszenia prawa materialnego

i przepisów postępowania, Sąd odwoławczy w pierwszej kolejności odniesie się właśnie do tej apelacji zaznaczając na marginesie, że apelujący konstruując zarzuty w taki sposób popada w sprzeczność. Naruszenie bowiem prawa materialnego może nastąpić bądź poprzez jego błędną wykładnię – czyli poprzez mylne rozumienie treści określonej normy prawnej, albo poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, czyli poprzez błędne uznanie, iż do danego ustalonego stanu faktycznego ma zastosowanie dany przepis prawa materialnego, albo też odwrotnie, tzw. przepis, który winien mieć zastosowanie

w danym stanie faktycznym – nie został zastosowany (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2001 roku, I CKN 102/99, publ. LEX nr 53129; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2004 roku, IV CK 208/03, publ. LEX nr 182074; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2009 roku, IV CSK 407/08, publ. LEX nr 511007). Skoro zatem skarżący kwestionuje także ustalenia faktyczne, które są podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia, to zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego są przedwczesne. Takie zarzuty aktualizują się dopiero wówczas, gdy nie są kwestionowane ustalenia faktyczne.

Pomijając powyższe za chybiony uznać przede wszystkim trzeba zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Aby bowiem zarzucić skutecznie naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. skarżący powinien wskazać, jaki konkretnie dowód mający istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy sąd uznał za wiarygodny i mający moc dowodową albo za niewiarygodny i niemający mocy dowodowej, i w czym przy tej ocenie przejawia się naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 18 stycznia 2002 roku sygn. I CKN 132/01, publ. LEX nr 53144).

Kwestionowanie dokonanej przez sąd oceny dowodów nie może polegać zatem jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, korzystnej dla skarżącego oceny materiału dowodowego (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2002 r. sygn. II CKN 572/99, publ. LEX nr 53136). Skarżący ma bowiem obowiązek wykazania naruszenia przez sąd paradygmatu oceny wynikającego z art. 233 § 1 k.p.c., a zatem wykazania, że sąd a quo wywiódł z materiału procesowego wnioski sprzeczne z zasadami logiki lub doświadczenia życiowego, względnie pominął w swojej ocenie istotne dla rozstrzygnięcia wnioski wynikające z konkretnych dowodów (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 roku, II UK 154/09, publ. LEX nr 583803; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 10 września 2009 roku, I ACa 550/09, publ. LEX nr 756654).

Stwierdzić także należy, iż jeżeli z materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 27 września 2002 roku sygn. II CKN 817/00, publ. LEX nr 56906).

Apelacja tak wymaganych zarzutów nie przedstawia i nie wskazuje, aby ocena dowodów oraz oparte na niej wnioski były dotknięte uchybieniami. Skarżący bowiem uzasadniając owy zarzut i kwestionując dokonane przed Sąd I instancji ustalenia w zakresie okresu wybudowania dwutorowej linii energetycznej 220 kV relacji P. – J. i jednotorowej linii energetycznej 220 kV relacji W. Azoty – P. wraz

z podporą słupową, czasu odbioru owych linii oraz rozpoczęcia działania, a co za tym idzie w zakresie rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia, a nadto w części dotyczącej eksploataowania tych linii podnosi jedynie, że ustaleń takich – poza zeznaniami świadka E. R. (który z uwagi na wiek nie pamiętał dokładnie momentu uruchomienia linii) – nie można wywieść z zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie wskazując jednocześnie – pomimo reprezentacji przez profesjonalnego pełnomocnika – na czym miałyby polegać dokonanie ustaleń przez Sąd I instancji w sposób dowodowy.

Zgodzić się wprawdzie trzeba z apelującym, że wnioskodawczyni nie przedstawiła dowodów rzeczowych, z których można byłoby wywieść kiedy nastąpiło uruchomienie linii energetycznych, niemniej chwilę tę, a także inne

okoliczności związane m.in. z eksploatacją, konserwacją i naprawą linii przez zakłady energetyczne wywieść można z materiału osobowego w postaci zeznań świadka przywołanego w apelacji oraz świadka S. D., a także samego apelującego J. G. (1), który podkreślił, że odkąd pamięta słup i linie na jego działce się znajdowały, wskazując jednocześnie, że rozruch linii nastąpił chyba w 1966 roku. Dodatkowo skarżący dodał, że pracuje w elektrowni stąd jego wiedza w tym zakresie. Apelujący potwierdził także fakt dokonywania konserwacji linii oraz ich napraw (vide: zeznania uczestnika, k. 181 akt).

Powyższe, a także lektura zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, wskazuje, że Sąd Rejonowy dokonał logicznej, przemyślanej i zgodnej z doświadczeniem życiowym oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie przedstawiając swoją ocenę w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Sąd odwoławczy natomiast w pełni tę ocenę podziela. Dokonanej przez Sąd orzekający ocenie, w szczególności zeznań świadka E. R. nie sposób postawić zarzutu arbitralności. Zeznania te bowiem są logiczne, konsekwentne, nie zawierają wewnętrznych sprzeczności, ani też stwierdzeń, w których świadek zasłaniałby się niepamięcią pewnych okoliczności, stąd zarzucanie, że z uwagi na wiek świadek nie pamięta momentu uruchomienia linii jest pozbawione podstaw.

Reasumując powyższe rozważania stwierdzić należy, iż zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie jest uzasadniony, a apelacja zawiera w tym przedmiocie wyłącznie przedstawienie własnej oceny stanu sprawy.

Za całkowicie chybione uznać tym samym trzeba kwestionowanie przez apelującą ustaleń faktycznych poczynionych w niniejszej sprawie przez Sąd I instancji, we wspomnianym już – na wstępie rozważań odnoszących się do oceny zarzutu naruszenia przepisu art. 233 k.p.c. – zakresie. Jednocześnie zaznaczyć należy, że z uwagi właśnie brak dowodów rzeczowych pozwalających na szczegółowe ustalenia okresu budowy linii elektroenergetycznych oraz momentu oddania ich do eksploatacji zasadnym było przyjęcie, że nastąpiło to najpóźniej w dniu 31 grudnia 1965 roku, skoro zarówno z zeznań świadka E. R., jak i S. D. wynika, że linie podłączona do napięcia w 1965 roku (bez wskazania konkretnych dat).

W tym miejscu podnieść trzeba, że w świetle ugruntowanego już stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w licznych judykatach, nie budzi wątpliwości, że dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu jeszcze przed ustawowym uregulowaniem tej służebności (vide: m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 roku, III CZP 89/08, publ. LEX nr 458125; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2011 roku, V CSK 502/10, publ. LEX nr 1096048; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 roku, III CSK 73/08, publ. LEX nr 461735; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2012 roku, IV CSK 183/11, publ. LEX nr 1130302).

Jednocześnie bezspornym jest – jak prawidłowo uznał Sąd I instancji – że do dnia 1 lutego 1989 roku (tj. do czasu uchylecia zasady jednolitej własności państwowej) korzystanie przez przedsiębiorstwa państwowe z nieruchomości w sposób odpowiadający treści służebności gruntowej stanowiło podstawę do nabycia tej służebności, ale przez Skarb Państwa (vide: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2009 roku, III CZP 70/09, publ. LEX nr 522990).

Jeżeli zatem w okresie obowiązywania przepisu art. 128 k.c. upłynął bieg terminu zasiedzenia, to zasiedzenie takie następowało – z uwagi na przytoczoną powyżej zasadę jednolitego funduszu własności państwowej – na rzecz Skarbu Państwa.

Z zebranego w sprawie materiału dowodnego, który – jak już wskazano – został przez Sąd I instancji należycie oceniony wynika, że zarząd nad liniami elektroenergetycznymi relacji P. – J. i W. Azoty – P. w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa sprawowało przedsiębiorstwo państwowe, które na przestrzeni lat przeszło liczne zmiany nazw swego przedsiębiorstwa. Jednocześnie materiał dowody wskazuje, że od chwili uruchomienia owych linii poprzednicy prawni wnioskodawcy korzystali z nich.

W tych okolicznościach nie sposób zakwestionować wniosku do jakiego doszedł Sąd Rejonowy, że nabywcą tej służebności gruntowej w drodze zasiedzenia stał się Skarb Państwa, skoro do zasiedzenia – przy przyjęciu złej wiary posiadacza – doszło w roku 1986.

Za chybione tym samym uznać trzeba zarzuty wywiedzione przez uczestnika, a dotyczące naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. i art. 352 § 1 k.c.

Za niezasadny uznać wreszcie trzeba ostatni z podnoszonych w apelacji uczestnika zarzutów sprowadzający się do kontestacji stanowiska Sądu I instancji w zakresie nieprzerwania stanu posiadania służebności przez Skarb Państwa wobec podnoszenia twierdzeń o niemożności sprzeciwiania się przez apelującego bądź jego poprzedników prawnych w korzystaniu przez przedsiębiorstwo państwowe z linii elektroenergetycznych.

Przytoczona w apelacji kwestia była przedmiotem uwagi Sądu Najwyższego, który w licznych judykatach wyraził pogląd, że należy zawsze w realiach konkretnej sprawy badać kiedy powszechne oddziaływanie przeszkody uniemożliwiającej rozpoczęcie lub powodujące zawieszenie biegu zasiedzenia ustało i kiedy właściciel mógł podjąć działania mające na celu odzyskanie swej własności. Istotnym jest przy tym ustalenie, że osoba uprawniona musi być rzeczywiście pozbawiona możliwości dochodzenia swoich roszczeń. Takie zaś ustalenie nie może być poczynione w oparciu o twierdzenia osoby uprawnionej, ale konieczne jest ustalenie, że w ówczesnych warunkach skuteczne dochodzenie roszczenia nie było możliwe bądź ze względu na niedostępność środków prawnych, bądź z uwagi na panującą ówczesnie powszechną praktykę stosowania przepisów prawnych (vide: uchwała pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 roku, III CZP 30/70; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2009 roku, IV CSK 291/09, publ. LEX nr 564973).

Lektura akt sprawy, w tym wniesionej apelacji wskazuje, że apelujący w żaden sposób nie wykazał – poza gołosłownymi twierdzeniami – aby on lub też jego poprzednicy prawny bezskutecznie próbowali dochodzić swych roszczeń w okresie do 1989 roku. Sam natomiast fakt władania nieruchomością uczestników przez Skarb Państwa, z uwagi na przedstawione powyżej rozważania, nie może automatycznie prowadzić do uznania, że poprzednicy prawni apelującego nie mogli skutecznie dochodzić wydania nieruchomości.

Konkludując, stwierdzić trzeba, że nie ma podstaw do wzruszenia zaskarżonego orzeczenia w zakresie wskazanym przez uczestnika.

Jednocześnie analiza treści zaskarżonego rozstrzygnięcia wskazuje, że nie ma podstaw do wydania orzeczenia o charakterze reformatoryjnym w zakresie, w jakim domaga się tego wnioskodawczyni.

Jak już wskazano na wstępie rozważań prawnych, wnioskodawczyni pomimo obszerności zarzutów zarzuca Sądowi I instancji w zasadzie nierozpoznanie istoty sprawy poprzez nieuwzględnienie wniosku w zakresie stwierdzenia, że prawa wynikające ze służebności przysługują każdoczesnemu użytkownikowi wieczystemu nieruchomości władnącej położonej w miejscowości K. – P. oraz K. składającej się z działki nr (...) oraz w zakresie nieuwzględnienia wniosku, że w chwili orzekania służebność gruntowa, którą Skarb Państwa nabył w 1986 roku, przysługuje wnioskodawczyni.

Zarzutów tych nie sposób podzielić.

Podkreślić trzeba, że przedmiot niniejszego postępowania stanowiło stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu na nieruchomości stanowiącej własność uczestników postępowania – E. i J. G. (1), położonej w H., gm. Ś. o pow. 0,7000 ha oznaczonej nr geod. 180/2 objętej księgą wieczystą (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Koninie.

Treść zaskarżonego orzeczenia wskazuje, że Sąd I instancji – stwierdzając m.in., że Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 1986 roku na rzecz kaźdoczesnego właściciela opisanych powyżej nieruchomości służebność gruntową polegającą na przeprowadzeniu i korzystaniu z trwałych i widocznych urządzeń elektroenergetycznych (opisanych szczegółowo w sentencji postanowienia) na nieruchomości stanowiącej własność uczestników J. i E. małżonków G. i umożliwieniu funkcjonowania tych linii, w tym na prawie dostępu, wejścia, przechodu i przejazdu w celu dokonywania czynności związanych z konserwacją, remontem, naprawą, przebudową, usuwaniem awarii linii oraz usuwaniem drzew i krzewów o wysokości przekraczających 3 m (...) – orzekł o zasiedzeniu służebności gruntowej, a zatem rozstrzygnięciem swoim objął całość wniosku apelującej spółki, o czym świadczy także fakt, że nie oddalił on w pozostałym zakresie wniosku, który wprawdzie został bardzo szeroko nakreślony (vide: k. 2 – 5 akt), niemniej istotę wniosku stanowiła kwestia zasiedzenia służebności gruntowej.

W sprawie o zasiedzenie kluczowym jest bowiem stwierdzenie kto w określonej chwili nabył służebność gruntową (bez względu na to, czy nabywca jest właścicielem w chwili orzekania – vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2004 roku, II CK 185/04, publ. LEX nr 197639), jaka jest treść owej służebności oraz wskazanie nieruchomości obciążonej.

Z uwagi na powyższe, zbędnym było – wbrew stawianym zarzutom – zawieranie dodatkowego zapisu, że w chwili orzekania służebność gruntowa przysługuje wnioskodawczyni, która jest następcą prawnym Skarbu Państwa.

Sąd I instancji w treści sentencji postanowienia z dnia

8 lutego 2013 roku stwierdził wprawdzie, że Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie służebność gruntową na rzecz kaźdoczesnego właściciela nieruchomości, apelujący zaś wywodzi, że Sąd ten nie uwzględnił jednocześnie wniosku o stwierdzenie, że prawa wynikające ze służebności gruntowej przysługują także kaźdoczesnemu użytkownikowi wieczystemu nieruchomości władnącej, nie zaś wyłącznie jej właścicielowi, niemniej okoliczność ta nie może prowadzić do zmiany orzeczenia w zaskarżonym zakresie.

Sama bowiem apelująca, w treści uzasadnienia podniosła wspierając swoje stanowisko orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2008 roku wydanym w sprawie o sygn. akt IV CSK 21/08, że służebność gruntowa może być ustanowiona na rzecz zarówno właściciela, jak i użytkownika wieczystego nieruchomości władnącej (vide: k. 357 akt). Fakt zatem nieujęcia w treści zaskarżonego postanowienia dodatkowego zapisu nie wyłącza automatycznie, w świetle przytoczonej regulacji, że służebność gruntowa nie przysługuje uczestnikowi wieczystemu nieruchomości obciążonej. Sąd Rejonowy nie musiał zresztą w sposób bardzo szczegółowy odnosić się do wszelkich wywodów zawartych we wniosku i wywody te zawierać w sentencji rozstrzygnięcia, skoro bezsprzecznym jest – jak już podkreślono – że służebność gruntowa może być ustanowiona zarówno na rzecz właściciela, jak i użytkownika wieczystego nieruchomości władnącej.

Jak już wskazano na wstępie wywodów odnoszących się do oceny apelacji wnioskodawczyni, także zarzuty zawarte w tej apelacji uznać trzeba za nieuzasadnione.

Wobec powyższych rozważań i z mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oddalono obie apelacje jako bezzasadne.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., nie znajdując podstaw do odstąpienia od powyższej zasady orzekania o kosztach.

M. I. Złoty I. G.